

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.ier.ro). Permișiunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Traducere din limba engleză

Consiliul Europei

Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Secția a III-a

CAUZA TRIPON împotriva ROMÂNIEI (Nr. 2)

(Cererea nr. 4828/04)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

23 septembrie 2008

DEFINITIVĂ

23/12/2008

Această hotărâre poate suferi modificări de formă.

În cauza Tripon împotriva României (nr. 2),

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a III-a), deliberând în cadrul unui
Complet format din:

Josep Casadevall, *Președinte*,

Elisabet Fura-Sandström,

Corneliu Bîrsan,

Alvina Gyulumyan,

Egbert Myjer,

Ineta Ziemele,
Ann Power, *judecători*,
și Santiago Quesada, *Grefier al secției*,
după ce a deliberat în camera de consiliu, pe 2 septembrie 2008, a pronunțat următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea (nr. 4828/04), introdusă împotriva României, prin care un cetățean german, domnul Vasile Tripon („reclamantul”) a sesizat Curtea la data de 5 decembrie 2003 în temeiul articolului 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (“Convenția”).

2. Reclamantul a fost apărat de domnul Nicolae Ionescu, un avocat care practică în București. Guvernul român (“Guvernul”) a fost reprezentat de agentul său, domnul Răzvan-Horațiu Radu, de la Ministerul Afacerilor Străine.

3. Guvernul german, căruia i-a fost trimisă o copie a cererii conform articolului 44, alineatul 1, litera (a), din Regulamentul Curții, nu și-a exercitat dreptul de a interveni în procedură.

4. Reclamantul a pretins că anularea unei hotărâri definitive și executorii, dată în favoarea lui în urma unui recurs în anulare, i-a încălcat dreptul la un proces corect și dreptul său de proprietate.

5. La 9 octombrie 2006 Curtea a decis să aducă cererea la cunoștința Guvernului. De asemenea, a hotărât să examineze temeiurile cererii precum și admisibilitatea acesteia (articolul 29, alineatul 3).

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

6. Reclamantul s-a născut în 1945 și locuiește în Haiger, Germania.

7. La 12 noiembrie 1996, reclamantul a cumpărat 7.000 acțiuni cu valoarea de 3.500.000.000 lei vechi (ROL), ale unei societăți românești, L. (“societatea”). La 24 ianuarie 1997 și 21 septembrie 1998 aceste acțiuni, care reprezentau 87.5% din valoarea totală a capitalului de acțiuni al societății, au fost înregistrate la Registrul Comerțului.

8. La 26 septembrie 1999 ceilalți acționari au decis, în lipsa reclamantului, să mărească capitalul societății cu bunurile aduse ca și contribuție de unul din acționari, devalorizând acțiunea reclamantului de la 87,5% la 10,29% din capitalul său. La 4 octombrie 1999 mențiunea acestei modificări a fost înregistrată în registrul comerțului.

9. La 4 noiembrie 1999 reclamantul a deschis un proces la Tribunalul București, solicitând anularea hotărârii din 26 septembrie 1999.

10. Acțiunea a fost admisă la data 22 octombrie 2001. Tribunalul a considerat că hotărârea în cauză nu a respectat prevederile legii nr. 31/1990 cu privire la societățile comerciale (“Legea nr. 31”). Drept urmare, a anulat-o.

Soluția a fost confirmată de Curtea de Apel București la data de 25 februarie 2000 precum și de Curtea Supremă de Justiție, prin hotărârea definitivă din 27 iunie 2001, în urma recursurilor societății.

11. La 6 noiembrie 2000 reclamantul a introdus o cerere la Oficiul Registrului Comerțului pentru ștergerea mențiunii date 4 octombrie 1999 din registrul comerțului. La 18 ianuarie 2001 cererea a fost admisă, pe motivul că decizia acționarilor din 26 septembrie 1999 a fost anulată de instanța judecătorească. În urma recursului societății, acea soluție a fost sprijinită de Tribunalul București printr-o hotărâre definitivă din 8 martie 2001.

La o dată nespecificată, Procurorul General a făcut recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție în scopul de a anula hotărârea definitivă din 27 iunie 2001, pe motivul că instanțele ordinare de judecată au greșit considerând că hotărârea acționarilor nu îndeplinise condițiile legale și că, în orice caz, reclamantul nu avea dreptul de a introduce prima sa acțiune.

12. Curtea Supremă a considerat că probele administrate în cauză au confirmat că hotărârea din 26 septembrie 1999 respectase Legea nr. 31. Drept urmare, prin hotărârea definitivă din 9 iunie 2003, a admis recursul în anulare și, în temeiul cauzei, a respins acțiunea inițială a reclamantului.

II. LEGISLAȚIA INTERNĂ APLICABILĂ

13. Articolele aplicabile din Codul de Procedură Civilă prevăd după cum urmează:

Articolul 330

“Procurorul General poate, din propria inițiativă sau la cererea Ministerului Justiției, să facă o cerere la Curtea Supremă de Justiție pentru anularea unei hotărâri definitive pe unul din următoarele considerente:.....

2. când hotărârea respectivă a încălcat grav legea prin dispunerea unei soluții greșite pe considerentele de fond ale cauzei, sau când hotărârea este vădit neîntemeiată; ...”

Articolul 330¹

“Termenul limită pentru introducerea recursului pe considerentele prevăzute de articolul 330, alineatul 2 este de un an de la data la care hotărârea a devenit definitivă.”

14. Aceste prevederi au fost abrogate de articolul I, alineatul 17 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 58 din 25 iunie 2003.

ÎN DREPT

I. ASUPRA PRETINSEI ÎNCĂLCĂRI A ARTICOLULUI 6, ALINEATUL 1 DIN CONVENȚIE

15. 1. Reclamantul a reclamat că dreptul său la un proces drept a fost încălcat pentru că hotărârea definitivă din 27 iunie 2001, a Curții Supreme de Justiție a fost anulată și suprimată printr-un recurs în anulare. S-a bazat pe articolul 6, alineatul 1 al Convenției, care prevede următoarele:

“În stabilirea drepturilor și a obligațiilor sale civile..., orice persoană are dreptul la un proces just... de către [o] ... instanță...”

A. Admisibilitate

16. Curtea constată că această reclamație nu este vădit neîntemeiată în sensul articolului 35, alineatul 3 din Convenție. Constată totodată că nu este inadmisibilă pe nici un alt temei. De aceea trebuie declarată admisibilă.

B. Pe fond

1. Susținerile părților

17. Guvernul a susținut că anumite aspecte au distins acest caz față de *Brumărescu împotriva României* ([GC], nr. 28342/95, CEDO1999-VII) și *SC Mașinexportimport Industrial Group SA împotriva României* (nr. 22687/03, 1 decembrie 2005) când Curtea a constatat că același recurs în anulare a încălcat dreptul reclamantului la un proces echitabil.

18. În mod corespunzător, în cauza în obiect, Procurorul General nu a acționat din proprie inițiativă ci la cererea uneia dintre părțile procesului. Mai mult decât atât, această cauză avea ca obiect o dispută privată, ambele părți ale procesului având drepturi egale de a solicita Procurorului General să inițieze revizuirea.

El a considerat totodată că hotărârea definitivă a fost anulată pentru că încălcase grav legea și pentru a corecta greșelile juridice și erorile judiciare.

19. În cele din urmă, el a informat Curtea că acest recurs în anulare fusese eliminat din Codul Civil.

20. Reclamantul a contestat poziția Guvernului și a susținut că o autoritate de Stat a intervenit într-o dispută de drept privat.

2. Aprecierile Curții

21. Curtea reiterează că, în conformitate cu jurisprudența sa, dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe, prevăzut de articolul 6, alineatul 1, trebuie interpretat în lumina Preambulului Convenției, care declară, printre altele, statul de drept ca parte din moștenirea comună a Statelor Contractante. Unul din aspectele fundamentale ale statului de drept este principiul siguranței juridice, care impune, printre altele, că atunci când instanțele de judecată au dat o hotărâre definitivă într-o anumită cauză, judecata lor nu trebuie contestată (*Brumărescu*, citat mai sus, alineatul 61).

22. Curtea a constatat încălcări frecvente ale articolului 6, alineatul 1 din Convenție, în cauze cu obiecte asemănătoare celui al prezentei cauze, pentru că a considerat că recursul în anulare supus analizei a încălcat principiul siguranței juridice, deoarece nu a fost deschis părțile procesuale ci numai Procurorului General, și pentru că prin admiterea cererii, Curtea Supremă de Justiție a neglijat un întreg proces legal care se încheiase cu o hotărâre judecătorească care era *res judicata* și care, mai mult decât atât,

fusese executată (a se vedea, printre multe altele, *Brumărescu*, alineatul 62; *SC Mașinexportimport Industrial Group SA*, alineatul 36, hotărârile citate mai sus și *Cornif împotriva României*, nr. 42872/02, alineatele 29-30, 11 ianuarie 2007).

23. În cele din urmă, Curtea reiterează că nici o parte nu are dreptul să încerce analiza unei hotărâri definitive și executorii numai cu scopul de a obține rejudecarea și o reexaminare a cauzei. Puterea de examinare a instanțelor de judecată superioare ar trebui exercitată pentru a corecta erorile judiciare și greșelile juridice, și nu pentru a efectua o examinare nouă. Analiza nu ar trebui considerată un recurs deghezizat, și simpla posibilitate de a exista două abordări ale obiectului nu reprezintă un motiv de reexaminare.

Pornirea de la acest principiu este justificată numai când este impusă de circumstanțele unei naturi concludente și convingătoare (a se vedea *Ryabykh împotriva Rusiei*, nr. 52854/99, pagina 52, CEDO 2003-IX).

24. În prezenta cauză, Curtea constată că, după ce instanțele de judecată care au administrat considerentele de fond ale cauzei în cadrul procedurii ordinare au luat anumite hotărâri, legea aplicabilă și dreptul reclamantului de a introduce acțiunea inițială au fost reevaluate de Curtea Supremă de Justiție, care a exprimat o altă abordare decât cea a instanțelor anterioare de judecată și a admis un recurs în anulare cu acest obiect.

În ciuda susținerii contrare a Guvernului, Curtea consideră că această situație nu este decât o simplă reinterpretare a faptelor și a legii aplicabile care, având în vedere circumstanțele cauzei, nu justifică anularea unei hotărâri definitive și executorii.

25. Mai mult decât atât, Curtea consideră că intervenția Procurorului General într-un litigiu de drept privat este un factor agravant. Mai mult decât atât, nu împărtășește opinia Guvernului cum că nu a apărut nici o problemă în discuție, pentru că ambele părți ar putea solicita intervenția Procurorului General. Cu toate că acest Oficial de stat a acționat la cererea societății, rămâne faptul că exercitarea recursului în anulare s-a făcut numai la discreția sa (a se vedea și *Brumărescu*, pagina 20, și *Ryabykh*, pagina 56, hotărârile citate mai sus).

26. Considerațiile menționate mai sus sunt suficiente pentru a-i permite Curții să conchidă că anularea hotărârii definitive din 27 iunie 2001 a încălcat dreptul reclamantului la un proces echitabil.

Drept urmare, s-a produs o încălcare a articolului 6, alineatul 1 din Convenție.

II. ASUPRA PRETINSEI ÎNCĂLCĂRI A ARTICOLULUI 1 DIN PROTOCOLUL Nr. 1 LA CONVENȚIE

27. Reclamantul a mai pretins că anularea hotărârii definitive printr-un recurs în anulare, în condițiile în care el fusese recunoscut implicit ca fiind titularul a 87.5% din capitalul de acțiuni al societății, i-a încălcat dreptul la o stăpânire pașnică a posesiunilor sale, conform prevederilor articolului 1 din Protocolul nr. 1 care prevede următoarele:

“Fiecare persoană fizică sau juridică are dreptul la o stăpânire pașnică a posesiunilor sale. Nimeni nu va fi privat de posesiunile sale decât în interesul public și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale legislației internaționale.

Cu toate acestea, prevederile anterioare nu vor afecta în nici un fel dreptul unui Stat de a aplica legile pe care le va considera necesare pentru a controla utilizarea proprietății în conformitate cu interesul general sau pentru a asigura plata impozitelor sau a altor contribuții ori penalități”.

A. Admisibilitatea

28. Curtea constată că această reclamație nu este vădit neîntemeiată în sensul articolului 35, alineatul 3 din Convenție. Constată totodată că nu este inadmisibilă pe nici un alt temei. De aceea, trebuie declară admisibilă.

B. Pe fond

1. Susținerile părților

29. Guvernul a susținut că nu s-a produs nici un amestec în posesia reclamantului, în măsura în care și după modificarea structurii capitalului societății reclamantul a rămas proprietarul a 7.000 acțiuni cu valoarea de 3.500.000.000 ROL.

Dacă Curtea consideră că s-a intervenit în dreptul reclamantului, Guvernul a susținut că această intervenție a fost prevăzută de lege, și că a urmat un scop legitim, față de care a fost proporțională,

30. Reclamantul a contestat motivația Guvernului și a susținut că a pierdut posesia sa ca urmare a anulării hotărârii definitive date în favoarea sa.

2. Aprecierea Curții

31. Curtea constată că hotărârea definitivă din 27 iunie 2001 a recunoscut implicit că acțiunile reclamantului valorau 87.5% din valoarea societății. De aceea, ca urmare a recursului în anulare, cota de acțiuni a reclamantului în societate s-a redus la 10.29% din capitalul societății, ceea ce i-a afectat puterea de acționar, și în particular, capacitatea sa de a influența societatea și de a-și controla bunurile (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Sovtransavto Holding împotriva Ucrainei*, nr. 48553/99, pagina 92, CEDO2002-VII).

32. În lumina celor de mai sus, Curtea consideră că anularea acestei hotărâri după ce a devenit definitivă și irevocabilă a constituit un amestec în dreptul reclamantului la o stăpânire pașnică a proprietății sale (a se vedea *Brumărescu*, citat mai sus, pagina 74). Chiar presupunând că acest amestec poate fi privit ca servind un interes public, Curtea constată că nu a fost justificat pentru că nu a fost păstrat un echilibru echitabil iar reclamantul a trebuit să suporte o povară individuală excesivă (ibid., §§ 75-80).

33. Rezultă că s-a produs o încălcare a articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

34. Articolul 41 din Convenție prevede următoarele:

“Dacă Curtea constată că s-a produs o încălcare a Convenției sau a Protocoalelor la aceasta, și dacă legislația internă a Părții Contractante Superioare permite doare remedierea parțială, Curtea va permite, dacă este cazul, o satisfacție justă părții afectate”.

A. Daune

35. Reclamantul a pretins următoarele sume cu titlul de daune pecuniare:

- 487.500 euro pentru valoarea acțiunilor sale, și
- 500.000 euro pentru pierderea de profit.

El a solicitat Curții să stabilească suma ce i se cuvine cu titlul de daune non-pecuniare.

36. Guvernul a reiterat că, chiar și după anularea hotărârii definitive, reclamantul a rămas proprietarul a celor 7,000 de acțiuni ale sale, nestabilindu-se nici o legătură cauzală între vreo daună pecuniară pe care ar fi suportat-o și încălcarea pretinsă. De asemenea, el a solicitat Curții să nu acorde daune non-pecuniare, deoarece reclamantul nu a făcut o cerere valabilă pentru acel capăt de cerere.

37. Curtea constată că, deși a fost informat pe 26 februarie 2007, cu privire la cerințele Curții legate de pretențiile de satisfacție echitabilă, reclamantul nu a trimis documentele necesare doveditoare. De aceea Curtea consideră că pretențiile sub titlul de daune pecuniare nu sunt întemeiate și le respinge. Pe de altă parte, acordă reclamantului suma de 2,000 de euro cu titlul de daune non-pecuniare (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Arsenovici împotriva României*, nr. 77210/01, pagina 55, 7 februarie 2008).

B. Costuri și cheltuieli

38. Reclamantul a revendicat de asemenea suma de 10.000 euro pentru costuri și cheltuieli fără a specifica sau a detalia reclamația.

39. Guvernul a solicitat Curții să nu acorde nici o sumă pentru acest capăt de cerere.

40. Conform jurisprudenței Curții, un reclamant are dreptul la rambursarea costurilor și a cheltuielilor de judecată numai în măsura în care a demonstrat că acestea au fost cauzate în mod real și necesar și că au un quantum rezonabil. În prezenta cauză, având în vedere informațiile pe care le deține și criteriile de mai sus, Curtea respinge ca nefondată reclamația de costuri și cheltuieli.

C. Majorări de întârziere

41. Curtea hotărăște să aplice majorările de întârziere echivalente cu rata dobânzii pentru facilitatea de credit marginal practică de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga trei procente.

PENTRU ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște* că a avut loc o încălcare a articolului 6, alineatul 1 din Convenție;
3. *Hotărăște* că a avut loc o încălcare a articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție;

4. *Hotărâște*

(a) că Statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în trei luni de la data la care hotărârea devine definitivă în conformitate cu articolul 44, alineatul 2 din Convenție, suma de 2,000 euro (două mii de euro), plus orice sumă putând fi datorată cu titlul de daune non-pecuniare, sume ce vor fi convertite în moneda Statului pârât la cursul aplicabil la data achitării;

(b) că începând cu data expirării termenului de trei luni menționat mai sus și până la momentul efectuării plății, sumele vor fi majorate cu o dobândă simplă, a cărei rată egală cu rata dobânzii pentru facilitatea de credit marginal practică de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga trei procente;

5. *Respinge* cererea de acordare a unei satisfacții echitabile pentru restul.

Redactată în limba engleză, apoi comunicată în scris la data de 23 septembrie 2008, în aplicarea articolului 77, alineatele 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Santiago Quesada

Grefier

Josep Casadevall

Președinte